

תפ"ח 23431/03/14 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בנצרת
תפ"ח 23431-03-14 מדינת ישראל נ' פלוני(קטין)

19 נובמבר 2018

לפני כבוד השופטת אסתר הלמן, אב"ד
כבוד השופט אשר קולה
כבוד השופט דני צרפתי
המאשימה
נגד
הנאשם
מדינת ישראל
פלוני (קטין)

נוכחים:

בשם המאשימה עו"ד יעל כ"ץ

בשם הנאשם עו"ד דנה שביט ועו"ד ירון שומרון, מטעם הסגגוריה הציבורית

הנאשם בעצמו

גזר דין

1. לאחר ניהול הוכחות, נקבע, ברוב דעות, כי הנאשם, יליד 1996, ביצע את העבירות הבאות: **אינוס-עבירה לפי סעיף 345(א)(1) לחוק העונשין**, תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"); **מעשה סדום-עבירה לפי סעיף 347(ב) בנסיבות סעיף 345(א)(1) לחוק העונשין**; **מעשה מגונה - עבירה לפי סעיף 348(ג) לחוק העונשין** (מספר הזדמנויות).

2. לא נשוב על מכלול המסכת העובדתית והראייתית אליה התייחסנו בהרחבה בהכרעת הדין מיום 22.2.17, אולם מפאת חשיבותה נפרטה להלן בתמצית;

המתלוננת, בתקופה הרלוונטית לאמור בכתב האישום, קטינה, ילידת 1998, המתגוררת בדרום הארץ ותלמידת בית ספר. ביום 4.3.14 יצאה המתלוננת, יחד עם בני כיתה לטיול שנתי ב [...] במהלכו התאכסנו בבית ספר שדה [...] שבעיר [...] (להלן: "**האכסניה**").

ביום 5.3.14 לפנות ערב הזמינה המתלוננת משלוח של אוכל מאחת המסעדות שב [...], וכאשר יצאה אל שער האכסניה לקבל את המשלוח, פגשה המתלוננת בנאשם, קטין במועד הרלוונטי, ובאדם נוסף

אשר מסרו לה את האוכל שהזמינה. באותו מעמד, התפתח בין הנאשם למתלוננת שיח ידידותי ולבקשת הנאשם מסרה לו המתלוננת את מספר הטלפון שלה והנ"ל עזב את המקום.

דקות מספר לאחר מכן, התקשר הנאשם למתלוננת והשניים קבעו להיפגש בשער האכסניה, כחצי שעה מאוחר לאותה שיחת טלפון. בסמוך לשעה 21:30 הגיע הנאשם לאכסניה ופגש במתלוננת אשר המתינה לו בשער. מששער האכסניה היה נעול, טיפסה עליו המתלוננת ויצאה החוצה אל הנאשם.

על פי כתב האישום, הוביל הנאשם את המתלוננת לכיוון פינת החי, השוכנת בסמוך לאכסניה, אשר הייתה אותה עת שוממת וחשוכה. השניים התיישבו על יחידה חיצונית של מזגן, בסמוך למבנה שהיה במקום, אז החל הנאשם מחבק את המתלוננת ואוחז בישבנה. המתלוננת ביקשה מהנאשם להזיז את ידו אך הוא התעלם ממנה. הנאשם המשיך ותפס את המתלוננת בצווארה ונישק אותה על שפתייה, נגד רצונה.

הנאשם התעלם מבקשתה של המתלוננת להחזיר אותה לאכסניה, וחלף זאת, פתח את רגליה בכוח, נעמד מולה, הוציא את איבר מינו ממכנסיו ושפשף אותו על איבר מינה של המתלוננת, מעל בגדיה, הכל תוך שהיא מנסה לסגור את רגליה ומבקשת ממנו לחדול ממעשיו.

הנאשם המשיך והכניס את ידו אל מתחת לחולצתה של המתלוננת, אחז בחזה ולחץ עליו, תוך שהוא מסב לה כאב. המתלוננת, אשר פחדה מהנאשם וסברה שיש ברשותו סכין, ביקשה ממנו שוב ושוב להפסיק והחלה לבכות.

בשלב זה השכיב הנאשם את המתלוננת על אבן סמוכה וניסה לשכנע אותה לאפשר לו להחדיר את איבר מינו לאיבר מינה. משסירבה המתלוננת בתוקף, הוריד הנאשם את מכנסיו והכניס את איבר מינו לפיה, בניגוד לרצונה, ודחף את ראשה לכיוונו, עד כי המתלוננת חשה תחושת חנק.

הנאשם, המשיך והלביש קונדום על איבר מינו, הוריד למתלוננת את מכנסיה ותחתוניה והכניס את איבר מינו לאיבר מינה, תוך שהוא מתעלם מתחנוניה להפסיק ולאפשר לה לחזור לאכסניה, וזאת עד שהגיע לסיפוק מיני.

לאחר שסיים לבצע בה את זממו, התלבש הנאשם וחזר לכיוון האכסניה. משפחדה המתלוננת להיוותר בגפה, התלבשה אף היא ומיהרה אחריו. משהגיעו השניים לשער האכסניה, תפס הנאשם "טרמפ" למרכז העיר, ועזב את המקום.

הנאשם הכחיש במסגרת הודעותיו במשטרה, לרבות בתשובתו המפורטת לכתב האישום כמו גם בעדותו בפניו,

את עובדות כתב האישום, על פיהן הוא בעל את המתלוננת שלא בהסכמתה החופשית, עשה בה מעשה סדום בניגוד לרצונה וביצע בה מעשים מגונים. על פי גרסת הנאשם, כלל המעשים המיניים שאירעו בינו לבין המתלוננת, נעשו בהסכמתה המלאה ומרצונה החופשי.

בהינתן העובדה שלאירוע המפורט לא היו עדים, הרי שההכרעה התבססה בעיקרה על גרסת המתלוננת, אשר לא נסתרה. לעומתה, גרסת הנאשם הובררה כבלתי מהימנה. הניסיון לייחס לנאשם מוגבלות קוגניטיבית שבעטייה לא הבין את סירובה של המתלוננת לביצוע המעשים, נדחה גם הוא בהכרעת הדין המפורטת כאמור.

סופו של יום, ועל פי הכרעת הדין שניתנה בעניינו, הנאשם ביצע עבירות מין במתלוננת שלא בהסכמתה החופשית, כמפורט בסעיף 1 לעיל.

3. לאחר מתן הכרעת הדין, ועל אף שנקבע מועד לטיעונים לעונש, ביקשה הסנגוריה הציבורית להתיר שחרור הסנגור המייצג וכן שחרור הסנגוריה הציבורית מייצוגו של הנאשם, וזאת בשל חוסר שיתוף פעולה מצד הנאשם, לרבות בשל הבעת חוסר אמון וזלזול בשירות המשפטי אשר ניתן לו מטעם הסנגוריה הציבורית, כאשר כל מניעיו וטענותיו של הנאשם נסובו והתמקדו בהכרעת הדין והשגותיו כנגדה.

הנאשם מצדו, הגיש בקשה לשחרר את באות כוחו מן הייצוג ולמנות לו תחתן סנגור אחר מטעם הסנגוריה הציבורית. בקשה זו למינוי סנגור אחר נדונה ונדחתה על ידי הסנגוריה הציבורית לאור התנהגותו של הנאשם והתבטאויותיו כלפי באות כוחו המייצגות.

4. על רקע האמור, בהחלטה מיום 22.5.17 שחררנו את הסנגוריה הציבורית מייצוג הנאשם, ובהתאם דחינו את מועד שמיעת הטיעונים לעונש לפרק זמן מסוים, זאת על מנת לאפשר לנאשם להסדיר ייצוג על ידי סנגור פרטי שייצגו בהמשך ההליך, תוך תקווה שהוא ישכיל להתמקד תחילה בהיערכות לקראת שלב גזר הדין.

5. סופו של יום ולאחר בקשות ודחיות רבות של מועד הטיעונים לעונש (לרבות בשל מעצרו של הנאשם בגין ביצוע של עבירות רכוש ואלימות) נעתרה הסנגוריה הציבורית לאפשר ייצוגו של הנאשם על ידי סנגור אחר מייצג מטעמה- עו"ד ירון שומרון (לצין כי לימים חזרה באת כוחו המקורית של הנאשם- עו"ד דנה שביט, להמשך ייצוגו).

6. נציין כי בהמשך להודעת שירות המבחן לנוער מיום 9.4.17, לפיה הנאשם אינו משתף פעולה עם שירות המבחן, לא התקבל תסקיר בעניינו של הנאשם, ובישיבה שהתקיימה ביום 15.2.18, טענו ב"כ הצדדים לעונש, תוך התייחסות גם לתסקיר נפגעת העבירה.

במעמד ישיבה זו, פנה הנאשם למותב ושטח בפנינו את ההתדרדרות שחלה במצבו למן הכרעת הדין שניתנה

בעניינו. הנאשם תיאר בפנינו כי החל לעשות שימוש בסמים וכן הסתבך בעבירות רכוש, איומים ותקיפה בגין נידון ל- 9 חודשי מאסר בפועל (לציון כי במעמד ישיבת הטיעונים לעונש הנאשם היה לקראת סיום ריצוי העונש בגין העבירות הנ"ל). הנאשם סיפר על הקשיים שחווה בין כותלי בית הכלא, שהביאו להתדרדרות ממשית במצבו הנפשי והרגשי, לניסיונות אובדניים מצדו ולשילובו בטיפול תרופתי ע"י פסיכיאטר.

הנאשם ביקש ליתן לו הזמנות נוספת ולהפנות אותו לשירות המבחן, תוך התחייבות לשיתוף פעולה מלא מצדו, בניסיון למצות הליך שיקומי.

7. על רקע האמור, לרבות בדגש לכך שהנאשם היה קטין במועד ביצוע העבירות, ומשלא הונח בפנינו תסקיר מפורט על אודות הנאשם, הגם שבעטיו של הנאשם, החלטנו להיענות לבקשת הנאשם להפנותו לשירות המבחן, זאת גם מתוך מטרה שיונח בפנינו תסקיר, טרם גזר הדין בעניינו.

8. ביום 5.6.18 הוגש תסקיר בעניינו של הנאשם. על פי התרשמות עורכת התסקיר, הנאשם מצוי בחרדה ובמצב רגשי סוער, סובל משימוש בחומרים פסיכו-אקטיביים, בעיות פסיכיאטריות ועוד.

עורכת התסקיר הוסיפה ופרטה את הטלטלה שחווה הנאשם בעקבות מאסרו מושא עבירות הרכוש והאלימות לרבות חששו הממשי מלחזור לבין כותלי הכלא, במסגרת ההליך שבפנינו.

על פי התסקיר, הנאשם מכיר בצורך להשתלב בטיפול ארוך טווח שהומלץ לו במסגרת ייעודית לפוגעים מינית, שלהם רקע של שימוש בסמים.

לאחר שהנאשם נמצא מתאים לטיפול בקהילה טיפולית [...] (להלן: "**הקהילה הטיפולית**"), נעתרנו לבקשת שירות המבחן וניתן בעניינו צו השגחה זמנית בתנאי מגורים בתכנית [...] של הקהילה הטיפולית, החל מיום 11.7.18.

9. ביום 29.7.18 עדכן שירות המבחן, כי כשבועיים בלבד לאחר קליטתו בקהילה הטיפולית, סיים הנאשם את שהותו בקהילה, זאת לאחר רצף של אירועים חריגים מצדו, אשר כללו אלימות מילולית, קללות, צעקות ושבירת כיסא, ובהמשך לכך חוסר שיתוף פעולה והתבודדות, לרבות סירוב מצדו להיבדק על ידי פסיכיאטר המסגרת, כפי שהוצע בפניו.

10. ביום 18.10.18 הוגש תסקיר אחרון בעניינו של הנאשם, בו חזרה ופירטה עורכת התסקיר את הסיבה בעטיה סיים הנאשם את שהותו בקהילה הטיפולית.

עורכת התסקיר, הוסיפה ופרטה, כי לאחר הרחקתו מהקהילה הטיפולית פנה הנאשם (ביום 31.7.18) מיוזמתו לבדיקה פסיכיאטרית [...], כשעל פי ממצאיה הוא נמצא צלול, התמצאותו תקינה וללא סימפטומים פסיכויטיים. הבדק המליץ על טיפול תרופתי פסיכיאטרי ומעקב.

לאחר בדיקה זו ובמסגרת פגישה עם עורכת התסקיר, גילה הנאשם נכונות להיגמל מסמים ולעשות מאמץ לשוב לטיפול במסגרת הקהילה. לצורך כך נבנתה עבורו תכנית קצרת טווח, אשר כללה ביצוע בדיקות שתן אחת לשבועיים, שיחות עם עורכת התסקיר ומעקב פסיכיאטרי.

הנאשם עמד בתכנית באופן חלקי בלבד וחזר לעשות שימוש בסמים (כפי שנלמד מבדיקות השתן שבוצעו לו).

עורכת התסקיר ביקשה לבחון את נכונותו של הנאשם להשתלב באשפוזית "[...]", לצורך גמילה מסמים, ברם, הנאשם סירב לכך בכל תוקף.

11. על רקע מכלול האמור, השלימה עורכת התסקיר כי על פי התרשמותה הנאשם מצוי במצב רגשי סוער, סובל מבעיית שימוש בחומרים פסיכו-אקטיביים, סובל מבעיות פסיכיאטריות מחריפות שייתכן ואינן מאובחנות דיין. להתרשמותה, זקוק הנאשם, במצבו הנוכחי, לתהליך גמילה פיזית, טרם שילובו בתכנית משולבת של טיפול בשימוש בסמים ובעבריינות מין.

בנסיבות אלה, לרבות סירוב הנאשם להשתלב באשפוזית כמפורט, סיכמה עורכת התסקיר, כי היא סבורה שהנאשם מיצה את האפיק הטיפולי והפנתה את בית המשפט לקביעת עונשו.

עורכת התסקיר, ציינה כאפשרות חלופית וככל שבית המשפט יחליט כי יש מקום להמשיך באפיק השיקומי, להפנות את הנאשם תחילה לבדיקה ולחוות דעת הפסיכיאטר המחוזי, לצורך בחינת אפשרות טיפול בו טרם שישולב בשנית בקהילה הטיפולית או בגמילה פיזית.

12. בישיבת יום 25.10.18, ביקשה ב"כ הנאשם להפנות אותו לבדיקת הפסיכיאטר המחוזי, בעיקר על מנת לקבוע את הטיפול התרופתי המתאים לו על מנת שיהיה ניתן לשלבו בהמשך לכך בהליך שיקומי. לאחר בחינה הכרענו כי דין הבקשה להידחות, מאחר שלא הייתה מחלוקת בדבר כשירותו של הנאשם לעמוד לדין (לרבות על בסיס אבחנה שנקבעה בעניין בהליך פלילי אחר שהתנהל כאמור כנגד הנאשם) ומשעה שההליך שבפנינו נמשך עד כה פרק זמן ממושך ביותר, ומשנוכחנו כי הנאשם אינו בשל כיום להמשיך אפיק טיפולי מחוץ לכותלי הכלא, גם אם הדבר נובע מהעדר כוחות להתגייס לטיפול כאמור, בשל מצבו הפסיכיאטרי הנוכחי.

13. נוכח מכלול המפורט, השלימו ב"כ הצדדים, במעמד הישיבה הנ"ל, טיעוניהם לעונש.

ראיות וטיעוני המאשימה לעונש

14. ב"כ המאשימה הגישה, במסגרת ראיותיה לעונש- כתב אישום, הכרעת דין וגזר דין בת"פ 470-09-17 ובת"פ 18909-07-16 (שני תיקים שאוחדו) שבמסגרתם הורשע הנאשם בעבירות אלימות ורכוש, והוטל עליו עונש מאסר בפועל לתקופה של 9 חודשים לצד עונשים נלווים (ע/ת2). נציין כי העבירות מושא

התיקים הנ"ל בוצעו במועדים מאוחרים למועד ביצוע העבירות שבענייננו, אך טרם גזירת דינו של הנאשם. בנוסף, הגישה ב"כ המאשימה גיליון הרשעות קודמות של הנאשם בו פורטו עבירות האלימות והרכוש בתיקים הנ"ל (ע/ת/3).

ב"כ המאשימה גם הגישה טיעונים בכתב לעונש אשר סומנו ע/ת/1.

15. עוד הונח בפנינו תסקיר נפגעת העבירה, המפרט את מידת הפגיעה במתלוננת, שלפרטיו נתייחס בהמשך בתמצית, לרבות מטעמים של צנעת הפרט.

16. המאשימה תמכה טיעוניה לעונש גם במסקנות שירות המבחן בתסקיר האחרון שנערך בענייניו של הנאשם, לעניין מצבו הנפשי הסוער והבלתי יציב וכמלמד על מסוכנותו וההכרח להרחיקו מהחברה, פרק זמן ארוך וככל האפשר.

17. בא כוח המאשימה הפנתה למסכת העובדתית שעל פיה נקבע, בתום שמיעת ראיות, כי הנאשם ביצע במתלוננת את עבירות המין שפורטו בסעיף 1 לעיל.

בנדון פורטה עוצמת הפגיעה במתלוננת והנזק הנפשי שנגרם לה כתוצאה ממעשיו של הנאשם, כפי שהדברים נלמדים מתסקיר נפגעת העבירה שהוגש בעניינה.

עפ"י המאשימה, מהתסקיר שנערך בעניינה של המתלוננת, עולה כי נזקיה מתפרשים על כל תחומי החיים (תפקודי, לימודי, חברתי, יחסים פנים משפחתיים ועוד).

עוד הופנינו להתמודדות הלא פשוטה של הורי המתלוננת בעקבות מעשיו של הנאשם, לרבות על רקע אובדן ילד שחוו בעבר (...), נתון אשר מוסיף לקושי בהתמודדות עם הפגיעה במתלוננת.

18. עוד הדגישה ב"כ המאשימה את החומרה שיש לייחס למעשים של הנאשם אשר כפה עצמו על המתלוננת, תוך שהוא מנצל את תמימותה, את היותה "טרף קל", את קשייה הרגשיים ונסיבותיה האישיות, הכל כפי שפורט בתסקיר נפגעת העבירה.

19. על פי ב"כ המאשימה אין לזקוף את הזמן הארוך שחלף מאז בוצעו העבירות ועד לגמר הדין כנסיבה לקולא בענייננו. לטעמה, התמשכות ההליך נעוצה בהתנהלות הנאשם, ובעטיה בלבד. מאידך, ציינה ב"כ המאשימה בהקשר זה, כי התמשכות ההליך משך למעלה מארבע שנים, גרמה למתלוננת ולמשפחתה דווקא, נזקים משמעותיים, כשעובדת היות ההליך הפלילי עדיין תלוי ועומד, פוגעת ממשית באפשרות השיקום של המתלוננת.

- 20.** הוסיפה והדגישה ב"כ המאשימה, כי אין כל מקום לשקול הימנעות מהרשעת הנאשם, זאת לאור חומרת העבירות, על נסיבותיהן הקשות; קטינותה של נפגעת העבירה אל מול קרבתו של הנאשם לגיל הבגירות; העובדה שהנאשם נמנע מליטול אחריות על מעשיו וכפועל יוצא מכך נדרשה המתלוננת להעיד על הקושי הכרוך בכך; המסקנה הברורה כי אין לנאשם אפיק טיפולי- שיקומי (כפי שעולה מהתסקיר שהוגש בעניינו); הנזקים הקשים שנגרמו למתלוננת כפי שהם משתקפים בתסקיר נפגעת העבירה שהוגש בעניינה. כל אלה, עפ"י ב"כ המאשימה, מובילים למסקנה ברורה לפיה יש הכרח להרשיע את הנאשם ולהשית עליו עונש מאסר כבד.
- 21.** לשאלת העונש הראוי לנאשם, השלימה ב"כ המאשימה, כי על אף שתיקון 113 אינו חל בעניינו (בהיותו קטין בשעת ביצוע העבירות), הרי מן הדין לקבוע את העונש ברוח העקרונות הקבועים בתיקון הנ"ל.
- 22.** **בנדון דידן, מבקשת המאשימה לקבוע כי מתחם העונש ההולם, בגין מכלול העבירות שביצע הנאשם, צריך לנוע בין 7 ל- 11 שנות מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים.**
- 23.** המאשימה עמדה על הפגיעה החמורה של הנאשם בערכים מוגנים מהותיים, ובהם, שלמות גופה ונפשה של המתלוננת, חירותה וביטחונה.
- 24.** באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, ציינה המאשימה כי הנאשם הוא המבצע הבלעדי של המעשים ועליו מוטלת מלוא האחריות להם.
- 25.** באשר לנזק שנגרם ועשוי להיגרם למתלוננת בעתיד, חזרה והפנתה ב"כ המאשימה לתסקיר נפגעת העבירה, בו פורטו נזקי המתלוננת.
- 26.** ב"כ המאשימה הדגישה, כי יצרו המיני וסיפוקו, היוו את הסיבה היחידה בעטיה ביצע הנאשם את העבירות.
- 27.** על פי המאשימה יש לקבוע כי לנאשם הייתה יכולת מלאה להבין את אשר הוא עושה ואת הפסול שבמעשהו. מידת הבנתו של הנאשם את המעשים שביצע, בדגש למאפייניו האישיים והלקות הקוגניטיבית ממנה הוא סובל, נדונה בהרחבה בהכרעת הדין שניתנה בעניינו, תוך שנקבע כי על אף הלקות הקוגניטיבית של הנאשם, הוא הבין היטב את משמעות מעשיו, את סירובה של המתלוננת לקיים עמו יחסי מין ובחר לפעול כפי שפעל, בניגוד לרצונה.

בהינתן האמור, עותרת המאשימה לא להתחשב בלקות הקוגניטיבית של הנאשם, בעת גזירת דינו.

מוסיפה וטוענת המאשימה, כי אף אם היה נקבע כי הליקוי הקוגניטיבי הוא שעמד בבסיס התעלמות הנאשם מסירובה של המתלוננת לקיים עמו יחסי מין, הרי שהיה בכך עילה להחמרה בעונש, ולא להיפך, זאת משעה שהדבר בהכרח מצביע על מסוכנות גבוהה מצד הנאשם, המצדיקה הרחקתו מהחברה לשנים ארוכות.

28. באשר לנסיבות שאין קשורות בביצוע העבירה, ב"כ המאשימה אינה חולקת על כך כי קטינותו של הנאשם בעת ביצוע העבירות והעדרו של עבר פלילי נכון לאותו מועד, נזקפות לזכותו, אם כי לשיטתה יש ליתן לאמור משקל מצומצם בנסיבות שפורטו, ובפרט משהיה הנאשם על סף בגירות במועד ביצוע העבירות כאמור.

29. ב"כ המאשימה מדגישה לחובת הנאשם את העובדה שלא נטל אחריות על מעשיו, לא עשה כל מאמץ לחזור למוטב, לא שיתף פעולה כראוי עם שירות המבחן, לא גילה נכונות לפצות את המתלוננת על הנזק שגרם לה ו/או לתקן את תוצאות מעשיו, גם לא על דרך של התנצלות.

30. סוף סוף, טוענת המאשימה כי על אף ההזדמנויות הרבות שניתנו לנאשם במסגרת ההליך דנן, למצות את ההליך השיקומי/טיפולי, הוא לא ניצל את ההזדמנויות, כאשר התנהגותו ואשמתו הבלעדיים הם שהביאו גם לסתימת הגולל על האפיק הטיפולי.

31. על יסוד מכלול המפורט, לרבות בדגש לחומרת העבירות שביצע הנאשם המלמדת כשלעצמה על מסוכנותו, כמו גם ביצוען של עבירות נוספות מאוחר לביצוען של העבירות מושא עניינו (בהן הודה והורשע כאמור), עותרת ב"כ המאשימה להעדיף את אינטרס הציבור לענישה ראויה, לגמול ולהרתעת היחיד והרבים, המשלב גם את האינטרס של נפגעת העבירה, על פני האינטרס של שיקום הנאשם. ב"כ המאשימה עותרת להטיל עליו עונש מאסר בפועל בחציו העליון של מתחם העונש שפורט, זאת לצד מאסר מותנה משמעותי, קנס ופיצוי משמעותי למתלוננת.

ראיות וטענות הנאשם לעונש

32. ב"כ הנאשם הפנתה לטענותיו בכתב שהגישה לעונש, אשר סומנו ענ/1.

עוד הגישה ב"כ הנאשם במסגרת הראיות לעונש, דו"ח שב"ס המפרט אירוע אלימות בין הנאשם לאסיר אחר בין כותלי הכלא, וכן ניסיונות אובדניים מצד הנאשם, הכל במהלך תקופת ריצוי עונשו בגין העבירות

האחרות בהן הורשע כאמור (דו"ח שב"ס הוגש וסומן ענ/2).

33. ב"כ הנאשם מיקדה את טיעוניה לעונש, בעיקר בליקוי הקוגניטיבי ממנו סובל הנאשם, אשר לשיטתה משפיע בהכרח על התנהלותו היומיומית, לרבות בדגש להתנהלותו בשעת ביצוע העבירות, ולאורך כל ההתמודדות שעבר מאז ועד היום.

בנדון הפנתה ב"כ הנאשם לחוות הדעת שהוגשה לבית המשפט במהלך ההוכחות ממנה נלמד כי כושר השיפוט של הנאשם לקוי והתנהגותו אינה מותאמת למצופה מאדם בוגר ונורמטיבי.

כחזוק למגבלה הקוגניטיבית של הנאשם, הפנתה באת כוחו לפרשת שחרורה מייצוג הנאשם, זאת לאחר שהנאשם לא הצליח להבין את שלבי ההליך הפלילי, ודרש מבאת כוחו לערער על הכרעת הדין, טרם גמר דינו, על אף הסברי באת כוחו והסברי בית המשפט לנאשם כי הדבר אינו אפשרי בשלב זה של ההליך.

על פי עמדת ב"כ הנאשם, נתוני הנאשם, לרבות כמפורט בחוות הדעת שנערכה בעניינו כאמור, מצביעים על מיהות העושה בעניינו, שכן על אף שלכאורה תפקודו ומראהו נראים תקינים, הרי שבמהותו הוא גבולי באופן ממשי, והתנהגותו מותאמת לגיל צעיר יותר מגילו בפועל בשעת ביצוע העבירות (כבן 17).

34. מבלי להקל ראש בחומרת העבירות שביצע הנאשם, הדגישה ב"כ הנאשם כי למעשי העבירות לא קדם תכנון מוקדם.

35. ב"כ הנאשם עתרה ליתן משקל לכך שהנאשם שיתף פעולה עם שירות המבחן בשלבים מסוימים של ההליך ואף השתתף ולקח חלק פעיל בקבוצה טיפולית לנערים שנמצאים בתנאים מגבילים כשבמסגרת זו השתתף הנאשם ב- 34 מפגשים.

ב"כ הנאשם סבורה כי יש ליתן משקל ממשי גם להליך הטיפול הנוסף והממושך (כ-8 חודשים) אותו עבר הנאשם (בטרם חזר בו מהודאתו שניתנה במסגרת הסדר טיעון ממנו חזר) במסגרת קבוצה לנערים פוגעים מינית, אשר בהכרח הקנה לו כלים להתמודדות עם סיטואציות דומות לזו מושא עניינו, בעתיד.

36. ב"כ הנאשם הוסיפה ופרטה את ההתדרדרות המשמעותית שחלה במצבו הרגשי, הנפשי והמשפחתי של הנאשם (לרבות התערעורות יחסיו עם בני משפחתו עד כדי נתק מוחלט) בעקבות הכרעת הדין שניתנה בעניינו, אשר הובילה סופו של יום לביצוע עבירות אחרות על ידי הנאשם (עבירות אלימות ורכוש) בגין הוא נידון ל- 9 חודשי מאסר בפועל.

37. ב"כ הנאשם המשיכה והדגישה את השפעת המאסר בפועל על הנאשם (מאסר אותו ריצה בגין

העבירות שביצע עובר להכרעת דינו בתיק זה), אשר לראשונה בחייו ריצה מאסר מאחורי סורג וברית. בנדון פרטה, כי תקופת המאסר הייתה קשה מאוד עבור הנאשם, עד אשר הוא ניסה לשים קץ לחייו פעמים מספר בין כותלי הכלא (חתך את עצמו ואף כרך סדין סביב צווארו). הנאשם אף החל טיפול תרופתי בתרופות נוגדות פסיכזה או מצב קיצוני של הפרעת התנהגות, כאשר הטיפול הנ"ל גרם לרגיעה אצל הנאשם.

לטענת ב"כ הנאשם, בנסיבות אלה, השתת עונש מאסר בפועל ממשי מאחורי סורג וברית תוביל לרגרסיה משמעותית בתפקודו הרגשי וההתנהגותי של הנאשם.

38. ב"כ הנאשם פירטה בהרחבה גם באשר למאמצים ולרצון הכן של הנאשם להשתלב בהליך הטיפול בקהילה הטיפולית, ניסיון שכשל רק לאור מצבו הפסיכיאטרי אשר החמיר לאחר שהטיפול התרופתי בו היה לא תואם ובמינון יתר, באופן שהביא אותו למצב נפשי לא מאוזן וסוער, עד שנפלט מהמסגרת הטיפולית.

39. ב"כ הנאשם עתרה ליתן משקל לקטיונותו של הנאשם בשעת ביצוע העבירות, על אף חומרתן של העבירות שביצע, במשולב לביצוען על רקע הליקוי הקוגניטיבי ממנו הוא סובל, בעטיו יש לייחס לו הבנה של נער צעיר מגילו הכרונולוגי בפועל בעת ביצוע העבירות, כפי שפורט.

40. עוד נתבקשנו ליתן משקל לנזקים שהמיט על עצמו הנאשם, כאשר סופו של יום נתון הוא במסגרת הליך פלילי מטלטל ומכביד מזה שנים ארוכות ומרכזיות בחייו, כאשר עונש של מאסר בפועל מאחורי סורג וברית יפגע אנושות במצבו וביציבותו.

41. לטענת ב"כ הנאשם, תסקיר נפגעת העבירה מתאר נזק חמור בהרבה מזה שנגרם למתלוננת בפועל, וזאת למעשה על בסיס מידע לא מהימן שמסרה המתלוננת בפני עורכת התסקיר ואשר נסתר בעדויות שהובאו בפני בית משפט זה, כשבנדון הוצג פירוט.

42. סוף סוף, טוענת ב"כ הנאשם, כי מהתסקיר שהוגש בעניינה של המתלוננת עולה, כי היא למעשה המשיכה בחייה, מצב רוחה השתפר והיא אף הכירה בן זוג.

43. נוכח מכלול הנסיבות שפורטו, בדגש לנתוני הנאשם ומצבו הנפשי, עתרה באת כוחו להשית עליו עונש מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, לצד צו מבחן, ובמשמע לא חלקה כי יש להרשיע את הנאשם תחילה.

44. הנאשם שבפנינו, כפי שהוכרע, ביצע עבירות מין חמורות בקטינה- נערה צעירה, לרבות עבירה של אינוס ומעשה סדום. האיסור המעוגן בעבירות שביצע הנאשם נועד להגן על שלום האדם, שלום גופו ונפשו, ובפרט שלומן של נערות צעירות, מפני פגיעה מינית, הכרוכה בפגיעה קשה בתחושת הביטחון שלהן, בפרטיותן ובאוטונומיה שלהן על גופן.

משקלם הסגולי של הערכים החברתיים הנ"ל עולה שעה שנוסף להם ערך ההגנה על קטינים והצורך לשמור עליהם מפני ניצול ופגיעה.

עמד על כך בית המשפט העליון בע"פ 8529/11 **אטקשייב נ' מדינת ישראל** (24.5.12) באומרו:

"התכלית החברתית והמוסרית המרכזית הטמונה בבסיס דיני העונשין היא להגן על ערכי החברה שמופרים על ידי התנהגות המוגדרת כפלילית. שלומם של הקטינים חסרי הישע מדורג בחוקים הגבוהים של הסולם. העונשים שבית המשפט גוזר על נאשמים צריכים לשקף את סלידתה של החברה מהפגיעה בקטין והצורך להרתיע עבריינים פוטנציאליים."

[ראו גם ע"פ 6690/07 **פלוני נ' מדינת ישראל** (10.3.08); ע"פ 2677/06 **פלוני נ' מדינת ישראל** (18.4.07); ע"פ 241/03 **פלוני נ' מדינת ישראל** (28.12.05).]

45. אין חולק כי מעשיו של הנאשם שבפנינו, הגם שהיה קטין בעת ביצועם, חמורים מאוד. כפי שהכרענו, הנאשם בעל את המתלוננת ללא הסכמתה, ולמרות תחנוניה שיחדל ביצע בה מעשה סדום בניגוד לרצונה וכן מעשים מגונים (במספר הזדמנויות), כל זאת תוך ניצול תמימותה, חולשתה והאמון שנתנה בו. הנאשם התעלם לחלוטין מרצון המתלוננת לא להמשיך באקט אינטימי מעבר לנשיקה לה הסכימה, ופעל כפי שפעל אך לצורך סיפוק צרכיו המיניים. אין ספק, כי מעשיו של הנאשם ראויים לכל גינוי ולסלידה.

בע"פ 3729/08 **פלוני נ' מדינת ישראל** (5.1.10) עמד בית המשפט העליון על החומרה היתרה שבהתעלמות מרצונה של מתלוננת במהלכם של יחסים אינטימיים, באומרו (במקרה של מתלוננת קטינה):

"המערער התעלם מרצונה המפורש של המתלוננת וכפה עליה קיום יחסי מין ללא הסכמה, וזאת לאחר שהמתלוננת סמכה עליו ופתחה בפניו את סגור ליבה. על עונש זה, גם אם אינו גבוה, לשדר מסר חשוב בדבר חובתו של כל אדם לשמור על כבודה של האישה ועל האוטונומיה שלה על גופה ועל ההכרח לכבד את רצונותיה. גם אם האישה, או בת הזוג, משדרת מסר מיני חיובי, עליו להיות קשוב לרצונה ולהבטיח הסכמתה עובר ובעת המעשה עצמו. עליו להיות קשוב להתנגדות מצד האישה, לוודא מהו רצונה, ולא להתעלם מכל אמירה או ביטוי של אי הסכמה מצידה. עליו להבין כי מגע מיני הוא רצון משותף של שניים. "כבוד האדם - כבוד האשה כאדם וכבוד הגבר כאדם - יחייבנו לומר כי מעשה-אישות מחייב הסכמה בין שניים השווים

זה לזה" (עניין בארי, בעמ' 375). מי שיתעלם מסימני התנגדות או העדר הסכמה לפני ותוך כדי המעשה יאלץ לשלם את המחיר, גם אם התחרט מיד לאחר המעשה."

46. בעניינו, הפגיעה המינית של הנאשם במתלוננת ובערכי החברה חמורה מאוד, ולכך יש ליתן ביטוי הולם בקביעת עונשו של הנאשם, בראש ובראשונה בהרשעת הנאשם ובהשתת עונש מאסר בפועל כגמול על המעשים החמורים שביצע וכפי שיפורט.

כמצוין, גם ב"כ הנאשם אינה חולקת כי מן הדין בנסיבות להרשיע את הנאשם, ועל כן אין מקום להרחיב עוד בעניין.

47. עם זאת, אין מחלוקת כי מערכת השיקולים והאיזונים עת עוסקים אנו בענישת קטינים שונה, והיא נגזרת מהוראות חוק הנוער ותכליתו, לרבות השיקול המרכזי במסגרתו- התכלית השיקומית.

יפים לכאן דבריו של בית המשפט העליון בע"פ 4425/14 פלוני נ' **מדינת ישראל** (25.11.14):

"ערעור זה מעלה פעם נוספת את הדילמה הכרוכה בענישתם של קטינים אשר ביצעו עבירות חמורות, שברגיל צריכות להוביל לכליאה מאחורי סורג ובריח לתקופות לא קצרות. כפי שציין חברי, השופט ח' מלצר בעניין פלוני: 'שיקומו של הנאשם הקטין הוא שיקול מנחה בהליך הפלילי. כך מאז ומעולם, וכך ביתר שאת מאז חקיקת חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971, הספוג כולו בתכלית שיקומית, ובו הביע המחוקק עמדתו ולפיה ענישת נוער עברין תכוון ככל הניתן לשיקומו של הקטין על-מנת להחזירו לתפקוד נורמטיבי בחברה. אמנם לעולם ישקול בית המשפט גם את יתר שיקולי הענישה, ובהם ההרתעה, או הגמול, אולם משקלו של השיקול השיקומי גדול במיוחד בנוגע לקטינים'. בצד גישה עקרונית זו המעדיפה, ככלל, את צרכי שיקומו של הקטין וחזרתו לקהילה כאזרח נורמטיבי ומהוגן, נקבע בשורה של פסקי דין כי הקטינות כשלעצמה אינה מאיינת את שיקולי הענישה האחרים."

כפועל יוצא מהאמור גם נקבע כי הוראות סימן א'1 לחוק העונשין לעניין "הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה" (סעיף ט"ו לחוק) אינן חלות על נאשמים קטינים.

מבלי למעט מהאמור, נפסק כי גם במלאכת הענישה של קטין יתן בית המשפט דעתו לעקרונות "הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה", כנקוט בבגירים, וזאת בשינויים המחויבים (ראו: ע"פ 1569/13 כריים נ' **מדינת ישראל** (13.1.15)).

48. עוד נזכיר, כי קטינות איננה מעניקה חסינות מפני ענישה ראויה, כשמדובר במי שביצע פשע חמור. אין חולק, כי הצורך להגן על הציבור מפני עבריינים חל גם מקום שמבצע העבירה הוא קטין (ראו: ע"פ 2681/05 **מדינת ישראל נ' פלוני** (17.1.08)).

בפסיקה אף נקבע לא אחת, כי הצורך בשיקום עבריין קטין אינו שיקול יחיד, בלתי אין. על אף חשיבותו ומעמדו של שיקול השיקום בקביעת עונשו של קטין, אין בכוחו לאיין את כל יתר השיקולים הצריכים שקילה (גמול, הרתעה, מניעה ועוד).

עמד על כך בית המשפט העליון בע"פ 9994/07 וע"פ 10616/07 **פלוני נ' מדינת ישראל** (11.8.08) באומרו:

"מוטיב השיקום בעבריינות קטינים הוא בוודאי בעל משקל רב, אולם אינו פועל כשיקול יחיד השוחק לחלוטין את התכלית העונשית שבהגנה על שלום הציבור. היחס בין ממד השיקום לממד העונשי- הרתעתי בענישת קטינים נתונה בסוג העבירה בה מדובר, בגילו של הקטין, בעברו הפלילי ובשאר נסיבותיו האישיות".

(ראה גם: ע"פ 1004/06 **פלוני נ' מדינת ישראל** (9.8.06); ע"פ 97/12 **פלוני נ' מדינת ישראל** (19.3.12)).

49. במשולב לשיקול השיקום אותו יש לבכר כאמור, מקום בו אנו דנים בנאשם קטין (בשעת ביצוע העבירות), על בית המשפט לשים לנגד עיניו, בפרט כאשר מדובר במבצע עבירות מין, לשיקולים נוספים פרטניים, כפי שהטעים בית המשפט העליון:

"הפסיקה מצביעה על מספר גורמים ושיקולים אשר ראוי כי יעמדו לנגד עיניו של בית המשפט לנוער, בבואו לקבוע את אופי הענישה אשר תוטל על עבריין מין קטין (כמו גם על מבצעי פשעים אחרים), ובין היתר, מדובר בשיקולים אלה: גילו של העבריין הקטין בעת ביצוע העבירה, שכן אין דומה עניינו של קטין שביצע את העבירה על סף הבגירות לקטין צעיר הרבה יותר; בשאלה, האם מביע הקטין חרטה כנה על ביצוע העבירה, והאם הוא נוטל אחריות על מעשיו; עברו הפלילי של העבריין הקטין; חומרת המעשים המיוחסים לו; וכמובן - סיכויי שיקומו של הקטין (ראו, מבין רבים, ע"פ 10292/06 **פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (8.4.2008); ע"פ 2502/06 **פלוני נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (6.7.2006); ע"פ 1631/07 **פלוני נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (13.6.2007); ע"פ 3615/07 **פלוני נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (5.6.2007))."**
(ע"פ 1454/15 **פלוני נ' מדינת ישראל** (10.8.15)).

השתלשלות האפיק השיקומי

50. בהקשר לסוגיית השיקום בעניין הנאשם דנן, אין מדובר בתמונה חד ממדית של נאשם אשר סירב לשתף פעולה ולא הפיק כל תועלת מההליך השיקומי. אמנם אין חולק כי הנאשם לא השלים הליך טיפולי ולא עבר כברת דרך ארוכה בשיקום, ברם, מאידך, הנאשם השתתף תקופה לא מבוטלת בטיפול והפיק ממנו את שהפיק, כאשר קשיים קוגניטיביים ונפשיים, תרמו, לא מעט, וסופו של יום לכישלון ההליך הטיפולי בנאשם עד כה;

51. לנאשם שבפנינו ניתנו הזדמנויות רבות לשיקום, הן בשלבים שקדמו להכרעת הדין והן לאחר שמיאן לשתף פעולה עם שירות המבחן משך תקופה ממושכת מאז ניתנה הכרעת הדין בעניינו.

כפי שפורט, מלאכת גמר הדין בעניינו גם נדחתה פעם אחר פעם לצורך מיצוי האפיק השיקומי משהביע הנאשם את נכונותו הכנה, על פי התרשמותנו, לשתף פעולה עם שירות המבחן ולהשתלב במסגרת טיפולית מתאימה. דא עקא, הנאשם לא צלח את הטיפול במסגרת הקהילה השיקומית בה שולב ולאחר שבועיים ימים בלבד כמפורט בתסקיר, הוא הוצא מהמסגרת הטיפולית הנ"ל בשל אירועי אלימות מילולית וכלפי רכוש.

בהקשר לאמור, לא נעלמה מעינינו טענת ב"כ הנאשם, לפיה ההתפרצויות במסגרת הטיפולית הנ"ל, מקורן במינון לא מותאם ואף גבוה של תרופות פסיכיאטריות אותן נוטל הנאשם. ברם, טענה זו אינה מגובה בחוות דעת מקצועית, אלא נסמכת על דבריו של הנאשם בלבד, עליהם איננו יכולים לבסס מסקנות בעניין. לציון כי טענה זו לכאורה גם אינה מתיישבת עם פרוט ההשתלשלות שפורטה בתסקיר מיום 29.7.18, כולל תיאור הניסיונות להתאים לנאשם טיפול פסיכיאטרי על דרך בדיקתו על ידי פסיכיאטר הקהילה, לצד סירובו של הנאשם בעניין.

נוסיף כי הנאשם אף לא דבק בתכנית קצרת טווח שהוכנה עבורו לאחר הוצאתו מהקהילה הטיפולית, כפי שנלמד מהתסקיר שהוגש בעניינו מיום 18.10.18.

52. מאידך, אין באמור לשלול את כברת הדרך השיקומית שעבר הנאשם, גם אם סופו של יום כשל ולא מיצה את ההליך השיקומי כאמור.

הנאשם השתתף פרק זמן של 8 חודשים בקבוצה ייעודית לנערים פוגעים מינית, זאת עובר לחזרתו מההודאה שניתנה במסגרת הסדר טיעון כאמור. (ראה בעניין תסקיר מיום 9.4.17 וההודעה המצורפת לו).

יש בסיס להניח שהנאשם הפיק תועלת מסוימת מהמפגשים הטיפוליים לנערים פוגעים מינית בהם נטל

חלק כאמור, כמו גם רכש כלים מתאימים להתמודדות עם מצבים דומים בעתיד, ככל שיידרש לכך.

העובדה לפיה בכל פרק הזמן הארוך שחלף מאז בוצעו העבירות בעניינו, לא מעד הנאשם בכל עבירה בתחום עבירות המין, מהווה חיזוק ממשי להערכה האמורה.

53. בהקשר להיבט השיקומי יובהר, כי קביעתנו לפיה הנאשם מיצה, לעת הזו, את ההליך השיקומי מחוץ לכותלי הכלא, לרבות לאור מצבו הפסיכיאטרי הנוכחי, וכי אין מקום עוד לדחות את גמר דינו, אין משמעותה כי לנאשם זה אין עוד אופק שיקומי בכלא ומחוצה לו לכשישתחרר. יתרה מזאת, אין סיבה להניח, גם על רקע ניסיון העבר, כי נסתם הגולל על ניסיונות השיקום של הנאשם בעתיד. לאמור משקל כמובן, בעת שקילת עונשו של הנאשם והשפעתו על המשך חייו ובהתאם למטרות חוק הנוער, כפי שפרטנו.

מדיניות הענישה

54. עיון בפסיקתו של בית המשפט העליון מעלה כי במסגרת מדיניות הענישה של קטינים, כפי בעניינו, העניק בית המשפט העליון לאורך השנים, משקל נכבד לעצם קטינותם של קטינים שהורשעו בעבירות שונות, לרבות עבירות חמורות ביותר ובכלל זה עבירות מין. למעשה, רף הענישה הקיים בעניינם של עבריינים קטינים הושפע בצורה מכרעת מגילם ומסיכויי שיקומם (הנגזרים מגילם) וזאת גם בעבירות מין ואלימות קשות ביותר [ראו: ע"פ 117/00 מדינת ישראל נ' פלוני, פ"ד נד(2) 408 (2000); ע"פ 10564/02 מדינת ישראל נ' פלוני(30.5.2005); ע"פ 5703/03 פלונים נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(6) 175 (2003); ע"פ 4272/04 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נט(6) 175 (2005); ע"פ 6768/05 מדינת ישראל נ' פלוני(25.1.2007); ע"פ 9737/06 פלוני נ' מדינת ישראל, (3.5.2007); ע"פ 5409/07 פלוני נ' מדינת ישראל(25.9.2007); ע"פ 7113/08 פלוני נ' מדינת ישראל(15.12.2008)].

55. האמור גם מבסס את שיקול הדעת הרחב המסור לבית המשפט בבואו לקבוע את עונשו של קטין, ואת חובתו לבחון כל מקרה לגופו ועל פי נסיבותיו הייחודיות של מבצע העבירות.

56. בתואם למפורט לעיל, מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות מין, גם חמורות, אשר בוצעו על ידי קטינים, מלמדת על קשת ענישה רחבה ביותר של עונשים.

57. הפסיקה בנדון מדגישה כי מערכת השיקולים אותה יש להפעיל בעת קביעת עונשו של קטין שונה מזו שיש להפעיל ביחס לעבריין בגיר, אף אם הקטין הורשע בעבירות קשות וחמורות. השיקולים הפרטניים הנוגעים לאותו קטין הם, ככלל, בעלי משקל יותר לעניין איזון אל מול שיקולי הגמול וההרתעה.

כפי שפרטנו, הגורמים והשיקולים אשר ראוי וישקלו על ידי בית משפט לנוער בקביעת הענישה על עבריו מין קטין כוללים את חומרת המעשים; גילו של הנאשם בעת ביצוע העבירות; מידת הבנתו את חומרת מעשיו; מידת החרטה ונטילת האחריות על המעשים; עברו הפלילי וכמובן סיכויי שיקומו.

58. על כל פנים, בחינת מדיניות הענישה הנוהגת על גווניה, מובילה למסקנה מצערת לפיה העמדה העונשית אותה הציגה המאשימה בעניינו, וכפי שזו מוצגת בטיעוניה לעונש, הינה חד ממדית, ואיננה מביאה בחשבון כמתחייב, את מכלול הנסיבות המורכבות של התיק שבפנינו.

יתרה מזאת, עתירת ב"כ המאשימה למאסר בפועל ברף הגבוה של טווח ענישה הנע בין 7 ל- 11 שנות מאסר, אף אינה מתיישבת עם מדיניות הענישה הנוהגת ביחס לקטינים, גם כשהיא מתייחסת לקטינים שביצעו עבירות בעלות מדרג חומרה גבוה ביותר ואשר מכלול השיקולים הרלוונטיים פועלים לחובתם באופן חריג.

למעשה רף הענישה לו עותרת המאשימה, יש לומר מבלי שהוצגו אסמכתאות פסיקה לתמיכה בו, רלוונטי לענישת עבריו בגיר, ולא קטין.

59. מן העבר האחר, הפסיקה אליה הפנתה ב"כ הנאשם ובמסגרתה נגזרו על נאשמים קטינים עונשים "קלים" בדמות עבודות שירות, אינה רלוונטית גם היא לעניינו.

על פי רוב, ענישה "מקלה", כפי שהוצגה, נקבעה ביחס לנאשמים קטינים, אשר הוכח לגביהם הישג שיקומי ניכר ומשמעותי (לרבות מקרים בהם הוכח צורך בשמירת הרצף השיקומי מחוץ לכותלי הכלא), או כשהעבירות בהן הורשעו היו קלות יחסית, ובוצעו עת היה הנאשם בגיל צעיר במיוחד.

בעניינו, אף אחד מהפרמטרים האמורים בוודאי הצטברותם אינו מתקיים ועל כן פסיקה זו אינה רלוונטית לנאשם שבפנינו.

60. כאן המקום להבהיר כי לאור גילו של הנאשם דנן כיום (בן 22), לא רלוונטי לדון באפשרות החזקתו במעון נעול חלף מאסרו מאחורי סורג ובריח, על פי הענישה הקבועה בחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א- 1971.

61. כדוגמאות לענישה במקרים בעלי קווי דמיון לעניינו נפנה ל;

ע"פ 3467/11, ע"פ 3855/11 פלוני נ' מדינת ישראל (23.1.12) העוסק בנאשם בן 15 שביצע עבירות של מעשה סדום, אינוס ומעשים מגונים ותקיפה בקטינה בת 13 שהייתה קודם למעשים חברתו.

תסקיר שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית בעניינו, והנאשם לא נטל אחריות או נכונות לאפיק טיפולי. גזר דינו כלל עונש מאסר בפועל של 20 חודשים. ערעור שני הצדדים לעניין העונש נדחה.

תפ"ח (ב"ש) 54122-03-15 **מדינת ישראל נ' פלוני** (13.10.16) עניינו בנאשם קטין אשר לאורך שנתיים, מגיל 16 ועד 18, ביצע מעשים מגונים ומעשה סדום בקטינה שהייתה בת כ- 6 שנים. התסקיר לא בא בהמלצה טיפולית (למרות נכונות הנאשם לטיפול), והמסוכנות לגביו נקבעה כגבוהה. בית המשפט גזר על נאשם זה 30 חודשי מאסר בפועל. (נציין כי אחיו של הנאשם שם ושותפו לכתב האישום, ביצע גם כן עבירות מין במתלוננת הנ"ל ובמתלוננת נוספת, ודינו נגזר בנפרד. על האח, קטין כבן 14-16.5 בתקופת ביצוע העבירות, נגזרו 48 חודשי מאסר בפועל, זאת תוך שבית המשפט מציין כי העונש הינו ברף הגבוה של הענישה, כאשר ההסבר לכך נעוץ בחומרת העבירות (מספר מעשי סדום), גילן הרך של המתלוננות, העדר אופק שיקומי והסירוב להשתלב בטיפול, ולאור מאפייניו המלמדים על מסוכנות).

ע"פ 3203/13 **מדינת ישראל נ' פלוני** (20.11.13) דן בקטין בן 17 שביצע מעשה סדום ועבירת הדחה בחקירה כלפי קטין אחר בן 15. בשל מצבו וגילו בחלוף השנים, לא בא שירות המבחן לגביו בהמלצה טיפולית. הערכאה הדיונית גזרה עליו מאסר בפועל לתקופה של 18 חודשים. בית המשפט העליון סבר כי העונש שהוטל על הנאשם סוטה ממדיניות הענישה בנסיבות ומצדיק התערבות, זאת לאור חומרת העבירות, גילו של הנאשם, העדרו של אפיק שיקומי, סירוב הנאשם ליטול אחריות ולהביע חרטה וחרף העדרו של עבר פלילי. בית המשפט העליון החמיר בעונש הנאשם והעמידו על 26 חודשי מאסר בפועל.

ע"פ 4150/09 **פלוני נ' מדינת ישראל** (5.8.09) דן בקטין בן 17 שביצע עבירות של אינוס ומעשה מגונה כלפי קטינה בת 15. בשל כך שהנאשם לא השכיל לנצל את האפיק הטיפולי, לרבות גרסיה שחלה בהיבט נטילת האחריות, לא מצאה הערכאה הדיונית מקום ליתן לנאשם הזדמנות נוספת להליך טיפולי, ובהתחשב במכלול השיקולים (גיל הנאשם אל מול גיל המתלוננת, חומרת המעשים, סיכויי השיקום, עבר פלילי שלא בתחום עבירות המין), גזרה עליו עונש מאסר בפועל 36 חודשים.

בית המשפט העליון, לאחר שהוצג בפניו תסקיר עדכני המלמד על פוטנציאל מוגבל לשיקום הנאשם, הותיר את העונש על כנו.

השיקולים לקביעת עונשו של הנאשם דן

62. בהקשר לקטינות הנאשם בעת ביצוע העבירות נתנו דעתנו לעובדה שהנאשם לא היה קטין צעיר בשעת ביצוע העבירות, כי אם קטין כבן 17 ושלושה חודשים, לאמור, על סף חודשי קטינות אחרונים (ראה בהקשר זה ע"פ 5048/09 **פלוני נ' מדינת ישראל** (14.2.10)).

63. עוד נתנו משקל לעובדה לפיה הנאשם ביצע, כאמור, עבירות חמורות, זאת מבלי שנטל על עצמו אחריות

לביצוע העבירות ואף לא הביע חרטה כלשהי על מעשיו. עם זאת, קטינותו של הנאשם (כמו גם מצבו הקוגניטיבי וכפי שיפורט), הינה בעלת משקל, עת דנים אנו במשקל שנכון לתת לאותו סירוב ליטול אחריות ולהביע חרטה כנה.

עמד על כך בית המשפט העליון בע"פ 10715/05 פלוני נ' מדינת ישראל (4.9.07) באומרו:

"תפיסה זו, של התחשבות בגילו של נאשם קטין, נכונה בוודאי באותם מצבים בהם הוא מביע כבר בהליך המשפט חרטה על מעשיו, ומקבל על עצמו אחריות. אולם יש לה משקל גם מקום בו נאשם קטין מסרב לקבל עליו את הדין, ואינו משתף פעולה במהלך המשפט עם גורמי השיקום והמבחן. באישיותו הבלתי מגובשת של הקטין, אי קבלת הדין אינה צריכה לסתום את הגולל על מאמצי שיקומו המוטלים על החברה, ועליה למצות מאמצים אלה גם ביחס לחמור שבפושעים, ולא לומר נואש, שהרי גם קטין המתנכר לאחריותו בעת המשפט אינו בהכרח אדם נטול סיכויי שיקום, ומה שהיה נכון לגביו בשלב הליכי המשפט, המושפע מתכנון מהלכים ומחישובי סיכונים מול סיכויים, עשוי להתבדות בהמשך הזמן, לאחר שההליך השיפוטי הסתיים, כאשר הקטין נותר לגורלו".

64. עוד נתנו דעתנו למצבו הקוגניטיבי של הנאשם ואשר אליו התייחסנו בהרחבה במסגרת הכרעת הדין. מחד גיסא, בהקשר זה קבענו, למרות מצבו, כי הנאשם צריך ויכול היה להבין את הפסול שבמעשיו ויכול היה להימנע מביצוע העבירה, מאידך גיסא, ומבלי למעט מהאמור, הרי לא ניתן להתעלם - ממצבו הקוגניטיבי הגבולי, כנלמד מחוות הדעת שהוגשה בעניין מטעם ההגנה, המפרטת באשר ליכולתו המוגבלת של הנאשם להבין סיטואציות חברתיות ולפעול באופן מותאם. יש בסיס להניח כי מוגבלות זו השפיעה על התנהלותו ותובנותיו עת ביצע את העבירות שבנדון, כמו גם על יכולתו להבין באופן מלא את עוצמת הפגיעה והטראומה הנגרמים למתלוננת, והיא רלוונטית, כאמור, גם בכל הנוגע למידת שיתוף הפעולה שלו בהליך הטיפולי.

בנדון נוסף את התרשמותנו הבלתי אמצעית מהנאשם במסגרת ההליך בפנינו, במהלכו נוכחנו כי הנאשם אכן מתקשה להבין ולהגיב לסיטואציות נתונות כפי שהיה מצופה מצעיר בן גילו, כשלא אחת אף פעל, בניגוד לטובתו האישית.

65. נתון משלים למצב הקוגניטיבי שפורט הוא מצבו הפסיכיאטרי של הנאשם, כאשר היקפו וחומרתו אינו ברור דיו, הגם שישנם אינדיקציות להפרעה הנ"ל ולכך שהנאשם נוטל, וככל הנראה ממועד מאוחר לביצוע העבירות, טיפול תרופתי שמטרתו לאזן מצב זה.

למען הסר ספק נוסף כי אין חולק שלמועד ביצוע העבירות, הנאשם הבין את הפסול שבמעשיו וכי כיום הוא כשיר לעמוד לדין.

66. נשלים כי תמונת המצב הקוגניטיבית והנפשית בה נתון הנאשם כיום, מהווה מהיבטים מסוימים, אלמנט מגביר מסוכנות, לרבות לאור היבטים של אובדן שליטה וכדומה (הגם שלא בתחום עבירות המין) ובאופן המצדיק כשלעצמו הרשעה וענישה מאחורי סורג ובריח.

67. זאת ועוד, נתנו דעתנו, מבלי להקל ראש בחומרת העבירות שביצע הנאשם, לכך שעסקינן סוף סוף במעידה חד פעמית, שאירעה כשהנאשם היה קטין, כמו גם לעובדה שחלף פרק זמן של כמעט חמש שנים מאז ביצוע העבירות ועד היום, במהלכן לא נזקפו לחובת הנאשם ביצוע של עבירות מין נוספות.

בנדון, נוסף ונזכיר, כי חלק ניכר מהתקופה הנ"ל (החל מינואר 2016 ועד היום, להוציא את התקופה בה היה עצור וריצה מאסר בגין העבירות האחרות) היה הנאשם משוחרר ללא תנאים מגבילים ממשיים, ובתקופה זו לא הפר את האמון שניתן בו ולא מעד.

68. מבלי למעט מחומרת העבירות והפגיעה הקשה שהמעשים גרמו למתלוננת, נציין כי המעשים לא לוו באכזריות ובשימוש באלימות פיזית קיצונית.

69. עוד נציין את העדרו של תכנון מוקדם מצד הנאשם למעשים, כמו גם העדרו של עבר פלילי, נכון למועד ביצוע של העבירות שבפנינו, זאת מבלי שהתעלמנו מהרשעתו המאוחרת לכך בעבירות רכוש ואלימות.

70. ראינו לשקול כשיקול נוסף לקולא, את הזמן הארוך שחלף מאז בוצעו העבירות כמו גם את התמשכות ההליך המשפטי, זאת גם אם העיכובים נבעו בחלקם או בעיקרם בעטיו של הנאשם, כאשר הליקוי הקוגניטיבי ממנו סובל הנאשם, תרם להתנהלות זו.

בנדון, לא ניתן להתעלם בהקשר זה מכך שהנאשם היה נתון שנים ארוכות ולאורך שנים מרכזיות בחייו של צעיר מתבגר, תחת צילו ואימתו של ההליך הפלילי, כאשר החרדות בעניין השפיעו לא מעט על התדרדרותו הנפשית של הנאשם.

71. נתון נוסף לו ראינו ליתן משקל, הינו הקושי הצפוי לנאשם הספציפי שבפנינו, בתקופת המאסר בין כותלי הכלא, כפי שלמדנו על הדברים ממאסרו מושא העבירות האחרות (רכוש ואלימות) בהן הורשע,

על הקשיים שנצפו במסגרת המאסר הנ"ל, לרבות קשיי הסתגלות וניסיונות אובדניים מצד הנאשם (ראה דו"ח שב"ס שהוגש בעניין וסומן ענ/2).

72. עוד נתנו דעתנו בהקשר זה להתערערות היחסים של הנאשם עם בני משפחתו ולניתוק המוחלט שחווה הנאשם מהוריו, לאחר הרשעתו בדין בעבירות הנוספות כמו גם להשלכות ניתוק זה על יכולתו להתמודד עם תקופת המאסר בפועל אותה ריצה בגין העבירות הנ"ל, כפי שהדברים נלמדים מהתסקירים שהוגשו בעניינו.

73. בהקשר הרחב יותר, ראינו ליתן משקל לנסיבות חייו המורכבות של הנאשם, כפי שאלה פורטו בתסקירים שהוגשו בעניינו, ובפרט לקושי של הוריו, לספק לו תמיכה וכן את צרכיו הרגשיים והאחרים, לאור הטרגדיה שפקדה את המשפחה - אובדן בן [...], בעקבותיה התקשו הוריו, ובייחוד האם, לחזור לתפקוד מלא.

74. על כל פנים ותוך שאנו רואים לחתום באשר פתחנו, נתנו משקל מרכזי במסגרת השיקולים לקביעת עונשו של הנאשם, לחומרה של העבירות ונסיבותיהן, בדגש למידת הפגיעה במתלוננת, כפי שפורטה בתסקיר נפגעת העבירה;

75. עפ"י תסקיר נפגעת העבירה - ניכר כי המתלוננת סובלת מתסמינים פוסט טראומטיים. עוד פורט, כי הפגיעה המינית שחוותה המתלוננת כאמור, פגעה בדימויה העצמי. על פי ההערכה, דימויה העצמי הנמוך של המתלוננת לרבות העדרם של כוחות מנטאליים אצלה, מקשים על יכולתה להתמודד עם הקשיים הנלווים לפגיעה. עורכת התסקיר עמדה גם על הקשיים שחווה המתלוננת במסגרת התא המשפחתי.

כאן המקום להוסיף, כי תסקיר נפגעת העבירה שבדין נערך ביום 17.9.15 ועובר לשלב הכרעת הדין הראשונה (טרם חזר בו הנאשם מהודאתו), עת הייתה המתלוננת כבת 17. בהתאם, תסקיר זה אינו מציג בפנינו תמונה עדכנית.

מכל מקום, עוד נפנה להתרשמות עורכת התסקיר כבר למועד עריכתו וסמוך יותר למועד ביצוע העבירות, כי המתלוננת, לצד הפגיעות שצינו, המשיכה בחייה, מצב רוחה השתפר והיא אף נמצאת בקשר זוגי. בהקשר זה אף מסתברת ההנחה כי כיום, בחלוף שלוש שנים מאז עריכת התסקיר בעניינה, נמשכה מגמת ההטבה במצבה של המתלוננת.

76. אנו עוד רואים להעיר ביחס למפורט בתסקיר נפגעת העבירה, ומבלי להקל ראש בנזקים שנגרמו לה כתוצאה ממעשיו של הנאשם, כי לא מצאנו לזקוף לחובת הנאשם את מלוא האחריות לנזקים הנפשיים

המפורטים בתסקיר, שעה שהונחו בפנינו במהלך ההוכחות, אינדיקציות לכך כי חלק מתמונת המצב המתוארת בתסקיר נפגעת העבירה, הושפע מסיבות אחרות (דוגמת בעיות השינה שהחלו לאחר פטירת אחיה של המתלוננת ומכל מקום מוקדם למועד ביצוען של עבירות המין במתלוננת; קשיים לימודיים אצל המתלוננת שהיו קיימים מוקדם למעשיו של הנאשם וללא קשר אליהם, במובחן ממצוינות בלימודים עובר לפגיעת הנאשם בה, כמצוין בתסקיר).

נציין כי על פי מסקנות התסקיר, יש במסר ברור מצד בית המשפט בגנות מעשיו של הנאשם, לצד פיצוי כספי למתלוננת, כדי לסייע למתלוננת לצלוח את תהליך השיקום הממושך שעודנו צפוי לה.

סוף דבר

77. לאחר ששקלנו את מכלול השיקולים לקולא ולחומרא ובהתחשב במכלול הנסיבות הרלוונטיות, אנו מרשיעים את הנאשם בעבירות שביצע, כפי המפורט בהכרעת הדין שניתנה בעניינו, וגוזרים עליו את העונשים הבאים:

- א. 22 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו מיום 6.3.14 ועד ליום 17.3.14.**
- ב. 10 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים, והתנאי הוא שלא יעבור במהלך תקופה זו כל עבירת מין מסוג פשע.**
- ג. 4 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים, והתנאי הוא שלא יעבור במהלך תקופה זו כל עבירת מין מסוג עוון.**
- ד. פיצוי למתלוננת בסך 40,000 ₪, שישולם ב- 20 תשלומים חודשיים רצופים ושווים, זאת החל מיום 01/01/19. אי תשלום אחד התשלומים במועד יעמיד את מלוא הפיצוי לפירעון מיד.**

הערה:

אנו מתירים פרסום גזר הדין ללא פרטים מזהים של הנאשם ושל המתלוננת.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום.

ניתן והודע היום י"א כסלו תשע"ט, 19/11/2018 במעמד הנוכחים.

דני צרפתי, שופט

אשר קולה, שופט

אסתר הלמן, שופטת
ס. נשיא